



Coses de la vida

SOCIETAT

Les llacunes de la treva hivernal

Pobra empara contra la pobresa energètica

El decret que havia de vetar talls als pobres no compta amb seguiment del Govern

El límit de renda i el requisit d'estar pagant una tarifa social en limiten l'aplicació

TONI SUST
BARCELONA

El Govern català va aconseguir al desembre comunicar una idea rellevant, que va ser celebrada en els titulars de premsa. No n'hi havia per menys: un acord entre CiU i ERC va permetre aprovar un decret que en teoria impedeix a les companyies tallar el subministrament d'electricitat i gas a persones en situació de pobresa durant els mesos de més fred, del novembre al març. Però a Francesc Xavier Santos Romero aquesta norma no li ha servit de res: dilluns li van tallar la llum. Aquest veí de Girona, a l'atur i sense ingressos, cap d'una família monoparental formada per ell i els seus dos fills mascles de 14 i 9 anys, va esgotar ja fa un mes la renda activa d'inserció, que fins llavors li reportava 426 euros mensuals.

Sobre el paper, la seva condició de necessitat és exactament la que se suposa que volia protegir aquest decret. Santos ingressa menys de 569,12 euros (perquè no cobra res), l'indicador de renda de suficiència, límit fixat per acollir-s'hi. Però no paga tarifa social de subministrament. I aquí hi ha un dels forats negres del decret. No n'hi ha prou amb tenir pocs ingressos o cap. Si els serveis socials no han demanat per a l'usuari la tarifa o bo social, reduïda, no es pot acollir a l'empara del decret i evitar el tall de llum.

UNIVERS DESCONEGUT // Quan va néixer el decret, no poques veus van clamar que el límit d'ingressos per beneficiar-se'n era massa baix. Però la condició afegida d'estar acollit a una tarifa social augmenta la restricció, el problema és que no se sap fins a quin punt. Segons Eva Campabadal, tècnica de l'entitat Associació Benestar i Desenvolupament (ABD), bregada en el problema de la pobresa energètica, ningú sap de quanta gent es compon el grup: les companyies no proporcionen aquesta informació. En principi, no és di-

fícil aconseguir la tarifa reduïda. Els serveis socials ho demanen per als usuaris. Però, diu Campabadal que molts treballadors socials no coneixen aquesta ajuda. Com a exemple, relata que l'Ajuntament de Barcelona està formant ara els seus sobre el tema. Per Campabadal és positiu que, encara que sigui poca, hi hagi gent que no passi fred aquest any gràcies al decret. Al'estiu el problema és sostenible, encara que de fet la pobresa energètica suposa no poder mantenir una llar entre els 18 i els 25 graus centígrads, en funció de l'època.



Montserrat Ribera
DIPUTADA DE CIU

«Arribava l'hivern i havíem d'actuar. El decret és un primer pas»

Pere Bosch
DIPUTAT D'ERC

«És la primera vegada que es regula. Lents, però hem obert l'aixeta»

Laia Ortiz
DIPUTADA D'ICV AL CONGRÉS

«El decret ha sigut més propagandístic que efectiu»

El cas és que falta temps per saber quanta gent pot acollir-se a l'empara del decret. I després arribarà un altre problema: com aquestes persones pagaran el deute, ajornat però no desaparegut. El recompte no serà fàcil. ABD fa el seu. Però a la Generalitat no hi ha cap registre sobre això. La xifra l'han de tenir els serveis socials i ningú s'ocupa de recollir-la.

UN PRIMER PAS // Els promotors del decret sostenen que fins i tot amb llacunes és una primera pedra. La diputada de CiU Montserrat Ribera defensa la norma i considera lògic que s'hagi de comptar amb una tarifa social per beneficiar-se'n. I admet que s'ha de difondre aquesta condició. Sobre si el decret deixa massa gent fora, apel·la a l'estat embrionari de l'assumpte: «Venia l'hivern i havíem de prendre una mesura de xoc. El decret és un primer pas».

ERC va pressionar perquè el Govern l'emetés, i el republicà Pere Bosch subratlla que queda molt per fer. «És la primera vegada que es regula aquesta matèria i tenim les competències que tenim». La Generalitat no pot forçar les companyies. Bosch diu que ERC intentarà millorar el text i augmentar la protecció en el marc del Pacte per la lluita contra la pobresa, que s'està forçant. «Hem anat lents, però hem obert l'aixeta del tema». El diputat recorda que el seu partit volia un llindar d'ingressos més alt com a límit i menys burocràcia en el procés. I que les companyies no ajornessin els pagaments sinó que els assumis- sin. Seguiran remant en aquest camí, diu.

La diputada d'ICV-EUiA Laia Ortiz defineix el decret: «Ha sigut més propagandístic que efectiu. I fa com l'Estat: passa la patata calenta als serveis socials». Ortiz xifra en 2,4 milions els titulars de tarifes socials a Espanya. Diu que la xifra catalana no està desagregada. Se suma a la tesi que es tracta d'una mesura poc coneguda entre gent a qui aniria molt bé. ≡



Viure entre tenebres

Una família de Girona amb dos nens es queda sense llum perquè no pot pagar el rebut

FERRAN COSCULLUELA
GIRONA

Karl-el ha de fer els deures a la biblioteca del barri perquè a casa seva no hi ha llum des de dilluns passat. Malgrat l'esforç, diu que no té prou temps per acabar les tasques escolars. Quan arriben a casa seva, a Girona, aquest adolescent de 14 anys i el seu germà, Thorulad, de 9, no es treuen el jersei i, quan es fa de nit, fins i tot s'han de posar una jaqueta per fer front al fred hivernal, perquè els radiadors que pen- gen inerts a la paret no funcionen. Com que la companyia de subministraments no els ha tallat el gas (perquè el comptador és a dins del domicili), es poden rentar cada dia

escalfant aigua en una olla. El seu pare, Francesc Xavier Santos, els renta la roba a mà utilitzant la banyera per fer la bugada.

El pitjor, no obstant, és la conservació dels aliments, ja que el menjar que guarden al congelador (precedent del Banc dels Aliments i el centre assistencial La Sopa) es va fent malbé de mica en mica i cada dia han de llençar alguna cosa. La falta de corrent tampoc permet gaires estones d'oci i els nens troben a faltar la tele. A part d'això, els desplaçaments per la casa no són un problema si tenen a mà una de les petites llanternes amb què van il·luminant aquesta difícil vida entre tenebres que els ha tocat viure.

GRAN BARCELONA ▶ Superregateig en la compra de pisos a BCN → P. 36



LA PROPOSTA ▶ Les escoles de música municipals compleixen 20 anys → P. 42



ICONNA / JOAN CASTRO

Francesc Xavier Santos i els seus dos fills, ahir, a casa seva, a Girona, encara sense llum.

«Jo no sóc un drope. Sempre he tingut una vida laboral activa, però és molt difícil treballar quan estàs sol per cuidar dos nens. Sempre estic pendent que els he d'anar a buscar al col·le o els he fer el dinar, i així és impossible estar centrat en la feina», explica el pare. La història d'aquesta família va tenir un daltabaix després que la mare patís una malaltia mental que va destruir la convivència. Santos, que ha treballat en diversos rams però especialment en l'hostaleria i la construcció, va deixar una bona feina fa dos anys per fer-se càrrec dels nens quan la seva parella va empitjorar.

Dos talls en quatre mesos

«Ella era infermera, era molt intel·ligent i es guanyava bé la vida», relata amb nostàlgia mentre cada vegada hi ha més foscor al pis i amb prou feines es poden prendre notes de la conversa. La reducció d'ingressos els va impedir pagar la hipoteca (estan pendents d'un desnonament), la comunitat de veïns, l'aigua, el gas, la llum i fins i tot les excursions escolars dels nois. «Només cobrava 426 euros de subsidi, que se'm va acabar el 10 de gener, i això amb prou feines ens donava per menjar i a ve-

gades fins i tot passàvem gana», explica el pare.

El mes de novembre passat, Gas Natural Fenosa els va tallar la llum per impagament. La mediació del Defensor de la Ciutadania de Girona, Ramon Llorente, i del Síndic de Greuges, Rafael Ribó, va aconseguir que el subministrament es reprengués al cap d'una setmana, amb la consegüent renegociació del

La companyia accepta tornar la llum després que l'ajuntament saldés un terç del deute

deute, que superava els 1.000 euros, i amb la condició que es liquidés de forma fraccionada, a raó de 87 euros al mes. «Però ni això, hem pogut pagar. Ens faran fora del pis i després em prendran els meus fills, que són el que més m'importa», es lamenta Santos.

Dilluns passat, la companyia els va tornar a tallar el subministrament. Aquest cop la intercessió del defensor de la Ciutadania de Girona (que s'ha cansat de trucar als telé-

fons de pagament habilitats per la companyia per atendre el públic) no va funcionar i la urgència del problema va portar els serveis socials de l'ajuntament, Càritas i la Creu Roja a assumir el pagament del deute perquè Gas Natural restableixi de seguida la llum.

Fons de l'Ajuntament de Girona van explicar ahir que havien tingut molts problemes per trobar un interlocutor vàlid a la companyia per poder negociar. A més, l'empresa els va exigir que sufraguessin aquell mateix dia un terç de la quantitat deguda si volien que el subministrament es restablís al més aviat possible.

Portaveus de Gas Natural van assegurar que la companyia sempre ha fet gala de «sensibilitat» a l'hora d'ajudar les persones en situació de vulnerabilitat i van recordar que, encara que la família no s'havia acollit al decret contra la pobresa energètica, van negociar el fraccionament del deute perquè el poguessin pagar. La companyia va confirmar que ahir mateix s'havia donat l'ordre perquè es restablís el servei a la família Santos, cosa que es faria en qüestió d'hores. Però a les onze toques de la nit seguien entre tenebres. ≡

el fenomen i la mesura

1 POBRESA EN AUGMENT Un risc per al 27% dels catalans

La falta de recursos per poder pagar les factures dels subministraments energètics és un problema que s'ha anat accentuant al llarg d'aquests

anys de crisi econòmica i desocupació desbocada. Segons les estadístiques oficials, el 2011 hi havia un 26,7% de la població catalana en risc de pobresa o exclusió social i amb serioses dificultats per mantenir la vivenda a una temperatura de confort d'entre 19 i 21 graus.

2 PUJADA DE PREUS La factura de la llum s'ha disparat

Al conjunt d'Espanya, el 18% de les famílies no tenien el 2012 la possibilitat d'escalfar casa seva com voldrien. Aquest fenomen ha anat a més acompanyat d'una

pujada constant del preu dels subministraments bàsics. Al llarg dels últims cinc anys, el cost de la factura de la llum s'ha encarat el 50%. Les fluctuacions en el preu de l'energia han portat el Govern a canviar el polèmic sistema de les subhastes.

3 SUPORTS SOCIALS Càritas va ajudar més de 460 famílies a BCN

Càritas a Barcelona ha posat xifres concretes a la dura situació que s'està vivint per la pobresa energètica. El 2007, l'entitat humanitària va pagar el

subministrament energètic a unes 30 famílies a l'àrea metropolitana de Barcelona, i això li va suposar un desemborsament de 4.800 euros. Durant l'any passat, Càritas va donar l'assistència a més de 460 famílies, amb què es van superar els 133.000 euros.



FERRAN NADEU

▶▶ Una dona combat el fred amb una estufa i una manta.

4 BAIX CONSUM Comptar amb la difícil tarifa del bo social

Les persones que vulguin beneficiar-se del decret de la Generalitat que estableix l'anomenada treva hivernal han de disposar de tarifa o bo social,

que consisteix en la congelació de la tarifa vigent per un període de dos anys. Per acollir-s'hi s'ha de tenir contractada una potència inferior a 3 KW i ser pensionista amb prestacions mínimes, una família nombrosa o una llar en què tots els seus integrants estiguin a l'atur.

5 POCS INGRESSOS Renda mensual inferior a 570 euros

Els beneficiaris del decret contra la pobresa energètica han de disposar d'uns ingressos iguals o inferiors a l'indicador de renda de suficiència, fixat per al 2014 en

569,12 euros al mes. Si la família compta amb tres membres, se sumará un 30% a aquesta quantitat. El període en què s'impediran els talls per impagament és el que va del novembre al març, però la mesura no significa que la companyia perdoni el deute.

6 INFORMES Termini de 10 dies des que s'avisava del tall

Els afectats que vulguin acollir-se a la norma hauran d'aportar en 10 dies, des que se'ls avisi que se'ls tallarà l'electricitat o el subministrament de gas, un

informe dels serveis socials que acrediti que compleixen els requisits, entre ells, no superar la renda màxima establerta, i un informe que acrediti que no es té un consum energètic excessiu. A partir de la primavera s'hauran de pagar els rebuts acumulats i els corrents.